

ДЕТСКА ГРАДИНА № 53”Дядовата ръкавичка”

ул. „Иван Тургенев” № 10, 1233- София, район „Сердика”
phone/fax: /02/8322176, e-mail: odz53@abv.bg

УТВЪРДИЛ:.....

ДИРЕКТОР НА ДГ№53 ДЕСИСЛАВА КЪОСЕВА

Заповед №13/20.09.2023г.

ПОЛИТИКА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ В ДГ № 53 «Дядовата ръкавичка»

Приложение №5 към Стратегия на ДГ №53
За 2020-2025г.

I.Общи положения

1.Измерения на насилието и тормоза в предучилищното образование

1.1.Насилие – съгласно дефиницията на понятието „насилие“, дадена в параграф 1, т.1-5 от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето:

„Насилие“ над дете е всеки акт на **физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване**, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

- ❖ **„Физическо насилие“** е причиняване на **телесна повреда**, включително причиняване на **болка или страдание** без разстройство на здравето;
- ❖ **„Психическо насилие“** са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, **като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне** или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда;
- ❖ **„Сексуално насилие“** е използването на дете за **сексуално задоволяване**. Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определението на СЗО е „участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото“;
- ❖ **„Пренебрегване“** е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Насилието може да бъде от възрастен към дете, между деца, от дете към възрастен и между възрастни.

2.1. **Тормоз** - „повтарящи се във времето негативни действия от страна на един или повече участници, когато някой умишлено причинява или опитва да причини травма или дискомфорт на друго дете чрез физически контакт, чрез думи или по друг начин.“

2.1.1. Тормозът има следните **характеристики**:

- ❖ Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- ❖ Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да унизи или изолира;
- ❖ Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен или изолиран акт на насилие.

2.1.2. Тормозът обхваща широк спектър от **прояви**:

- ❖ **Физически тормоз** – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;
- ❖ **Психически тормоз** – подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на лични вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене; словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група – под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности, избягване, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата обект на тормоз;
- ❖ **Сексуален тормоз** – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унижителна или обидна обстановка. Включва измислянето на сексуални прякори или имена, коментари за външността на някой и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие;
- ❖ **Кибертормоз** – насилие и тормоз, които се осъществяват в дигитална среда чрез дигитални устройства. Включват създаване и разпространение на обидни, заплашителни и подигравателни визуални материали, снимки и текстови съобщения, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на дете с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис без негово /на неговите родители, попечители, настойници/ съгласие,

кражба на самоличност, профили, обиди, разпространение на слухове в социалните мрежи и др.

3. Разлики между тормоз и закачки или игра между децата

По-голяма част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои и от самите деца. **На първо място трябва да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата.** За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези които само присъстват без активно да участват. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

4. Насоки за оценка на ситуацията:

- Ако децата се бутат или блъскат или си разменят шегички, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо поведение, а околните не им обръщат внимание, то най – вероятно **става дума за игра.**
- Ако едно от децата е видимо напрегнато, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а другото дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, то най - вероятно **става дума за тормоз .**
- Ако детето не се чувства добре от закачките и подигравките, тогава поведението **може да е тормоз.**
- Ако детето, към което са отправени подигравките поиска другото дете да спре и той или тя не спира да се подиграват, тогава става дума за **тормоз.**
- Ако детето което дразни, продължава да дразни, или дразни и отново и отново, **това е тормоз .**
- Ако дразненето е за нещо, което детето не може да промени „височина, носене на очила, тегло, способност да чете и др./, тогава може да е **тормоз.**
- Ако има и други хора наоколо, които наблюдават ситуацията и се окуражават или се присъединяват към ситуацията на подигравки, тава е **тормоз.**
- Ако едно дете е по-силно или по-популярно, по- голямо на възраст или по-властно, това може да е **тормоз.**
- **Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се**

предприемат съответните стъпки, описани в механизма за противодействие на насилието и тормоза.

5.Признаци за разпознаване на упражнено насилие и тормоз:

- Различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
 - Неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едностранни отговори;
 - Безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;
 - Лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;
 - Прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да е било с него;
 - Влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;
 - Детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
 - Агресивно поведение или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
 - Внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;
 - Бягане и криене;
 - Загуба на доверие, ниска самооценка, неучастие в общи игри;
 - Психосоматични симптоми като болки в стомаха, главоболие, гадене, нарушен сън;
 - Различни прояви на сексуализирано поведение /имитация на сексуален акт, разголване, използване на език, свързан със сексуални действия и т.н., които са нехарактерни за съответната възраст/;
 - Наблюдават се промени в навиците;
- **Тормозът между деца спада към насилието към дете и се третира с мерките на ЗЗД. Според чл.7,ал 1 и 2 от ЗЗД, всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на който стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.**

6.Насоки за намеса /интервенция/ и процедури при наличие на тормоз:

- Разпознаване на тормоза от страна на учителя;
- Прекратяване на ситуация на тормоз;

- Подход за възстановяване на щета;
- Действия при тежък инцидент или при повторна ситуация на насилие или тормоз;
- Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността.

Намесата и справянето с конкретни ситуации на тормоз и насилие е част от цялостната политика на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ срещу насилието и тормоза.

II. Принципи, ценности, философия

Политиката за превенция и интервенция на насилието и тормоза в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ се основава на споделени ценности, философия, норми, правила и традиции за участие и взаимодействие на директора, педагогическия и непедагогическия персонал, родителите и децата в изграждането на сигурна образователна среда с позитивен организационен климат.

1. Принципи

1.1. Позитивна култура и микроклимат:

- Хуманизъм и толерантност;
- Равен достъп и недискриминация;
- Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;

1.2. Ефективно лидерство;

1.3. Цялостен институционален подход;

1.4. Споделено разбиране за насилието и тормоза;

1.5. Подкрепа и мотивиране на децата и служителите при:

- Информиране;
- Обучение;
- Консултиране;

1.6. Образователни стратегии за превенция:

- За развиване на емпатия и уважение;
- За ясно адресиране на агресивно поведение;
- За изграждане на нулева толерантност към всички форми на насилие;

1.7. Системност и регулярност;

- 1.8. Координация и последователни усилия;**
- 1.9. Партньорство с родителите;**
- 1.10. Непрекъснатата оценка и проследяване ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.**

Основен принцип при изграждането на политиката за противодействие на тормоза и насилието в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ е прилагането на цялостен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на сигурна среда за обучение и възпитание на децата.

Изграждането и изпълнението на такава политика поставя ясни граници при формирането на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“

III. Основни цели

1. Създаване на позитивна култура и микроклимат в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“
2. Повишаване осведомеността на всички участници в процеса на предучилищното образование, че насилието е неприемливо поведение;
3. Разработване на система от дейности за превенция на насилието и тормоза;
4. Създаване на система от правила и процедури за интервенция при проява на тормоз и насилие;
5. Създаване на система от дейности за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените в ситуациите на насилие и тормоз;
6. Внедряване на устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности, механизми за сътрудничество с различни организации и институции;
7. Създаване на механизъм за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция на насилието и тормоза.

IV. Задачи

1. Да се възпитат у децата социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;
2. Да се подобри физическата среда, така че да не съдържа предпоставки за изява на агресивно поведение, а да създава условия за формирането на групата като общност;
3. Да се утвърдят нагласи за дейности, които намаляват съревнователния елемент между децата за сметка на екипната работа, споделяне на проблеми в общността и изнесени дейности;

4. Да се предприемат мерки за подкрепа на децата при справяне с неприемливо поведение, различни от наказанието.

V. Мерки за реализиране на сигурна образователна среда

1. Създаване на **Координационен съвет** в ДГ 53 „Дядовата ръкавичка“

1.1. Съставът на съвета се определя със заповед на директора на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“;

1.2. Координационният съвет отговаря за планиране, проследяване и координиране на дейностите за справяне с насилието и тормоза в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“

1.3. В началото на учебната година, в срок до 30 септември, Координационният съвет извършва оценка и анализ на риска по следните показатели:

- Запознати ли са заинтересованите страни с темата на насилие и тормоз в детската градина;
- Какви видове и форми на насилие и тормоз има в детската градина;
- Колко често се проявяват ;
- Къде са местата, на които най-често се случват;
- Кои са участниците;
- Как се е реагирало до момента;
- Какво следва да се предприеме, за да бъде реакцията ефективна;

1.4. Резултатите от оценката и идентифицирането на проблем се представят в писмен вид на директора на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ в срок до 30 септември и се обсъждат на тематичен педагогически съвет;

1.5. Координационният съвет изготвя **План за превенция и интервенция на насилието и тормоза** в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ който:

- Е неизменна част от годишния комплексен план за работа на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“
- Обхваща период за една учебна година;
- Включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво институция и на ниво група;
- Ясно са очертани дейностите, сроковете за тяхното изпълнение и отговорниците за реализирането им;
- Приема се на Педагогически съвет и се утвърждава от директора на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“;

- Актуализира се в началото на всяка учебна година.

VI. Основни дейности

Политиката на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ се реализира на равнище **институция** и на равнище **група**, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по **превенция** и **интервенция** на тормоза и насилието.

Превенцията на насилие и тормоз включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

1. Дейности по превенция на равнище институция

1.1. Стриктно спазване на въведения Етичен кодекс от всички участници в предучилищното образование;

1.2. Въвеждане на правила за поведение и споделяне на ценности в общността и вписването им в Правилник за дейността на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“

1.3. Запознаване на общността с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза;

1.4. Повишаване квалификацията на педагогическия персонал и на помощник-възпитателите за превенция и справяне с насилието и тормоза;

1.5. Информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността – съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в детската градина.

2. Дейности по превенция на равнище група

2.1. Създаване и спазване на **правила за поведение** на групата;

2.2. **Обучителни дейности** с прилагане на всички форми на груповата работа /дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит/ по теми от глобалното, гражданското, екологичното, здравното и интеркултурното образование:

- Правата на децата и съответстващите им отговорности;
- Ценностите – какво са, какви могат да бъдат, как се проявяват в поведението, как се прилагат в ежедневието;
- Какво представляват насилието и тормозът – разпознаваме ли ги, как и на кого съобщаваме за случаи на насилие и тормоз;
- Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите;

- Как се чувстваме, какво правим и какво можем да направим, когато видим прояви на насилие и тормоз;

2.3.Формиране у децата на нагласи и придобиване на социални умения за ненасилствено общуване, емпатия, толерантност, уважение към различията и решаване на конфликтни ситуации;

2.4.Провеждане на тематични родителски срещи.

Интервенцията включва последователни действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на насилие или тормоз и се реализират отчитайки индивидуалните особености на всяко дете, въввлечено пряко или косвено в ситуацията, като се прилага принципът на най- добрия интерес на детето.

3.Дейности по интервенция на равнище институция

3.1.Водене на **Дневник** със случаи и процедури за управление на информацията:

- Създава се за целите на анализа и планирането на цялостната политика за превенция и интервенция на насилието и тормоза;
- В дневника се документират ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация, при които е необходима намесата на Координационния съвет в ДГ № 53 „Дядовата ръкавичка“;
- В дневника със случаи се описва следната информация: дата, група, участници, вид насилие, ниво, предприето действие, подпис на служителя;
- Дневникът се води от председателя на координационния съвет и се съхранява в канцеларията на директора на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“.

3.2.Инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби.

- При случаи от трето ниво незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел „Закрила на детето” и/или СДВР;
- Индивидуалната работа по случай с дете се осъществява интегрирано от междуинституционален екип;
- При становище на Координационния съвет в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ за инициране на работа по отделен случай, но не е свикан междуинституционален екип, случаят се поема от психолог;
- **Всеки служител, при установяване на случай на насилие и тормоз, незабавно е длъжен да уведоми писмено директора на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“.**

4.Дейности по интервенция на равнище група

- 4.1.Обсъждане /разговор/ между деца и учител;
- 4.2.Съвместни действия между учител, психолог и евентуално включване на външни специалисти;
- 4.3.Използване на посредник при разрешаване на конфликта;
- 4.4.Провеждане на тематична родителска среща.

VII. Работа с родители

Включването на родителите е важна част от реализирането на цялостната политика за превенция и интервенция на насилието и тормоза в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ и е важно условие за нейната ефективност.

1.Партньорство с родителите за съдействие по **превенция** на насилието и тормоза:

- Запознаване на родителите с цялостната политика и механизма за взаимодействие между институциите по отношение на насилие и тормоз в детската градина;
- Покана за включване на родители в дейностите по превенция на тормоза и насилието;
- Идентифициране на родители, посредници за осъществяване на връзка между детската градина и други организации и институции /психолози, социални работници, медиатори, лекари и др. /.

2.Партньорство с родителите за съдействие по **интервенция** на насилието и тормоза:

- Учителят в групата задължително уведомява родителите на участващите в ситуация на насилие и тормоз деца, както и за предприетите от него мерки за разрешаване на ситуацията;
- Учителите в групата, по тяхна преценка, могат да информират останалите родители, с цел изясняване на ситуацията, сваляне на напрежението и потушаване на евентуален конфликт;
- Учителите в групата, по тяхна преценка, могат да насочат родителите за консултация с психолог или друг специалист при необходимост;
- Всички участници в процеса са длъжни да спазват добрия тон и партньорски взаимоотношения;
- При разрешаване на кризисна ситуация задължително да се отчитат индивидуалните потребности на всяко дете, въввлечено пряко или косвено в ситуацията, като се прилага принципът на най-добрия интерес на детето;

- В случай, че родители отказват да съдействат или по някакъв начин възпрепятстват действията на детската градина, учителите в групата следва да сезират писмено Координационния съвет в ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“.

VIII. Ресурсна обезпеченост

1. Ръководството на ДГ №53 „Дядовата ръкавичка“ осигурява:

- ❖ Ежегодно обучение на служителите по теми, свързани с насилието и тормоза;
- ❖ Обучени специалисти за интервенция в ситуации на тормоз в институцията, а при липса на такива да се обърне към външни за институцията специалисти, които са обучени за интервенция в ситуации на тормоз;
- ❖ Информация, материали по темата за насилието и тормоза в детската градина;
- ❖ Информация за наличните ресурси в общността и др.

2. Министерството на образованието и науката осигурява:

- ❖ Проучване на необходимостта от повишаване квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с тормоза и насилието в образователните институции;
- ❖ Обучения чрез включване на тематични области, свързани с тормоза и насилието, в Националната програма за квалификация, посредством оперативни програми и др.

IX. Координационен механизъм

Многофакторното интерпретиране на ситуация на дете в евентуален или реален риск, **изисква съобразяването и правилната оценка на влиянията върху физиката, психиката и личността на детето.**

Интервенцията при кризисна ситуация налага координирането на повече от една институции и на различни специалисти, представители на МВР, МОН, МЗ, АСП, ДАЗД и др.

1. Участници в Координационния механизъм:

1.1. **Министерство на вътрешните работи:**

- Възлага на служителите от РУП на МВР правомощия и задължения за извършване на действия и съдействия съобразно компетентността си на местно ниво като представители на МВР в мултидисциплинарните екипи;
- В случаите на полицейска закрила осигурява охрана и съпровождане на засегнатите деца до местата за настаняване.

1.2. **Министерство на здравеопазването:**

- В случаите на насилие над дете, се осигурява безплатен преглед на пострадалото дете в «Съдебна медицина», с оглед изготвяне на съдебно-медицинско удостоверение;
- Такъв медицински преглед се извършва задължително, когато предложението за извършването му е направено от мултидисциплинарния екип.

1.3. Министерство на образованието и науката:

- В случаи на бедствия, пожари, терористични действия, други извънредни обстоятелства и инциденти, при които има пострадали деца, директорът на детската градина незабавно подава първоначална информация в РУП на МВР, на кмета на р-н „Сердика”, на съответната дирекции „Социално подпомагане“ и към Държавната агенция за закрила на детето.

1.4. Държавна агенция за закрила на детето /ДАЗД/:

- Организира и финансово обезпечава работата на групата за кризисна интервенция.
- Актуализира периодично Координационния механизъм, съобразно нормативните промени, включително и тези, свързани с правомощията на органите за закрила по чл. 6а, ал.3 от ЗЗД;
- Осигурява супервизии на служителите на ДАЗД, а при необходимост и на останалите участници в мултидисциплинарните екипи;

1.5. Агенция за социално подпомагане /АСП/:

- Осигурява служители от АСП по настоящ адрес на детето, които да участват в мултидисциплинарните екипи;
- Възлага на служителите от АСП правомощия и задължения за извършване на действия и съдействия на местно ниво, съобразно компетентността си, като представители на АСП в мултидисциплинарните екипи;
- Осигурява методическа подкрепа на място на служителите, включени в мултидисциплинарните екипи при извършване на действия по този Координационен механизъм.

1.6. Кметове на общини:

- Осигуряват служители от подчинената им местна администрация по настоящ адрес на детето, които да участват в мултидисциплинарните екипи на местно ниво, като издава за това писмена Заповед по реда, предвиден за това, в която да са вменени задължения за действие и съдействие по настоящия координационен механизъм;

- Възлагат на служителите от местната администрация правомощия и задължения за извършване на действия и съдействия на местно ниво, съобразно компетентността си, като представители на местната власт в мултидисциплинарните екипи;
- Следят за изпълнението на поставени задачи по реда на чл.7, ал.5 от Закона за закрила на детето от мултидисциплинарните екипи на местните структури и оказват методическа подкрепа на служителите, определени да действат в мултидисциплинарните екипи от името на кметовете;
- Съобразно ежегодните доклади за работата на мултидисциплинарните екипи и извършения анализ във връзка с него, залагат и обезпечават в общинските програми за закрила на детето допълнителни дейности в подкрепа на Координационния механизъм;

1.7.Доставчици на социални услуги за деца:

- Осигуряват съответните специалисти с цел оказване на психологическа и/или социална подкрепа на детето, жертва на насилие;
- Предоставят своевременно съответната услуга на детето, в случай на настъпване извън семейството като мярка за закрила.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ И ПРЕДПРИЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНИ ДЕЙСТВИЯ ПЪРВО НИВО – НИСКО НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА:

НИВО НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ	ОТГОВОР НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА	ДОКУМЕНТИРАНЕ	ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ
<p>- Форми на физически тормоз са например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост.</p> <p>· Форми на вербален тормоз са например: подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди,</p>	<p>На първо ниво, по правило, действията се предприемат автономно от учителите на групата заедно с родител, като се предприема педагогическа работа – индивидуално, за група деца или за цялата група.</p>	<p>Ситуациите от първо ниво не се регистрират</p>	<p>1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз – подробно информиране за случилото се от всички участници.</p> <p>2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.</p> <p>3) Уведомяване на родител</p> <p>4) Консултации - предприемане на индивидуални разговори с участниците.</p>

<p>нецензурни/неприлични коментари;</p> <p>- Форми на психически тормоз са например: омаловажаване, клюкарене, обиждане, осмиване,</p> <p>- Форми на социален тормоз са например: подмятане на коментари, подиграване, изключване от групови или съвместни дейности, фаворитизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове.</p> <p>· Форми на сексуален тормоз са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст.</p> <p>· Форми на кибертормоз са например: обидни обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи, др.)</p>	<p>При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват.</p> <p>По изключение, ако насилственото поведение се повтаря, педагогическата работа не дава резултат, последствията са по-сериозни, ако се касае за насилие от страна на група към индивид или ако едно и също дете бива тормозено нееднократно в ситуации, класифицирани като първо ниво, то тогава следва се да предприемат действия, предписани за ситуации от нива две или три.</p>		<p>5) Мерки и действия от страна на учителите и пом.възпитателя на групата - намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите.</p> <p>6) Мониторинг на предприетите мерки и действия.</p>
---	---	--	---

ВТОРО НИВО –

ПОВТАРЯНЕ НА ЕДНИ И СЪЩИ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ИЛИ С ПО-СЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ:

НИВО НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ	ОТГОВОР НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА	ДОКУМЕНТИРАНЕ	ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ
<p>· Форми на физически тормоз са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса.</p> <p>· Форми на вербален тормоз са например: подигравки, отправени пред</p>	<p>На второ ниво, по правило, действията се предприемат от учители на групата заедно с психолог, представител на координационния</p>	<p>Ситуацията на тормоз може да се запише в дневник като тормоз и се</p>	<p>1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз.</p> <p>2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интер</p>

<p>целия клас или група, публично унижение, обиди;</p> <ul style="list-style-type: none"> · Форми на психически тормоз са например: изнудване, заплашване, · Форми на социален тормоз са например: интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване. · Форми на сексуален тормоз са например: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози. · Форми на кибертормоз са например: непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с блогове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение. 	<p>съвет и директор и задължително участие на родител.</p> <p>Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил процедурата, директорът следва да се обърне към отделите за закрила на детето.</p> <p>Координационният съвет прави оценка на риска и се инициира индивидуална работа по случай.</p>	<p>предприема работа по случай.</p> <p>Възстановяване на щети при наличие на такива.</p>	<p>венция към всички участници.</p> <p>3) Уведомяване на родител.</p> <p>4) Консултации.</p> <p>5) Мерки и действия - работа на координационния съвет: анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на индивидуална работа по случай с дете в риск от тормоз и разписване на индивидуална програма.</p> <p>7) Мониторинг на предприетите мерки и действия. несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация.</p>
---	---	--	--

ТРЕТО НИВО –

ЗЛОУПОТРЕБА СЪС СИЛА, КАКТО И ПРИ ЕКСТРЕМНИ СИТУАЦИИ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВА ОПАСНОСТ ЗА ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО ИЛИ ЗА ТЕЛЕСНИЯ ИНТЕГРИТЕТ, ЗА КОЙТО И ДА Е ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В СИТУАЦИЯТА:

НИВО НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ	ОТГОВОР НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА	ДОКУМЕНТИРАНЕ	ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ
---------------------------------	------------------------------------	----------------------	---

<p>· Форми на физически тормоз са например: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния и други наранявания, намущкване с остър предмет, провесване от прозорец или високо място, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие.</p> <p>· Форми на вербален тормоз са например: закани, заплахи, обиди, клетви, които накърняват сериозно достойнството, публично унижение и др.;</p> <p>· Форми на психически тормоз са например: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, ограничаване на движението, склоняване за употреба на наркотични и други психотични вещества, включване в деструктивни групи и организации.</p> <p>· Форми на социален тормоз са например: заплахи, изолация, групово измъчване на индивид или група и организиране на затворени групи (банди), последиците от които нараняват други.</p> <p>· Форми на сексуален тормоз са например: съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение.</p> <p>· Форми на кибертормоз са например: повторно действие на</p>	<p>На трето ниво, по правило, уведомяването на органите на полицията става незабавно от служителя на детската градина, идентифицирал тормоза. Действията на ниво детска градина се предприемат от директор заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (центрове за социална работа, здравни центрове, отдел закрила на детето, полиция и др.). Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил процедурата, директорът следва да информира центъра за социална работа, отделите за закрила на детето и/или полицията.</p> <p>Отговорът на детската градина може да включва насочване към местната комисия</p>	<p>Ситуациите на тормоз от трето ниво се описват в Дневник за случаи на тормоз, като по тях се предприема интензивна работа по случая, включваща всички участници, правят се оценки на потребности те и план за действие, както и се инициират процедури в съответствие със закона. Ако друга организация или услуга е въввлечена в работата с детето, ДГ/училище то установява връзка с тези организации или услуги и хармонизира дейностите.</p> <p>Съставяне на протокол за тормоз и</p>	<p>1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз и незабавно уведомяване на органите на полицията.</p> <p>2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участниците.</p> <p>3) Уведомяване на родител.</p> <p>4) Консултации-предприемане на индивидуални разговори с участниците.</p> <p>5) Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора.</p> <p>6) Мониторинг на предприетите мерки и действия.</p>
--	--	---	--

непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с блогове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение, заснемане на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки на детска порнография.	за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и полицията, и община по силата на координационния механизъм.	възстановяване на щетата.	
--	---	---------------------------	--

Настоящата Политика е приета с решение на Педагогическия съвет - Протокол № 1/19.09.2023г.

Политиката за превенция и интервенция на насилие и тормоз на е неразделна част от Стратегията на ДГ № 53 „Дядовата ръкавичка”